

Warszawa, dnia 22 kwietnia 2021 r.

Komisja „BCC dla Rodzinnych”
Business Centre Club

Szanowny Pan
Marek Niedużak
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Rozwoju, Pracy
i Technologii

Znak sprawy: DDR-III.0210.2.8.2020

Dotyczy: opiniowania projektu ustawy o fundacji rodzinnej UD172

Szanowny Panie Ministrze

w związku z upublicznieniem projektu ustawy o fundacji rodzinnej i poddaniu projektu konsultacjom publicznym przekazujemy w określonym, w piśmie z dnia 22 marca 2021 r., terminie na przekazanie opinii, **Stanowisko Komisji „BCC dla Rodzinnych” Business Centre Club** do zaproponowanego tekstu projektu ustawy o fundacji rodzinnej.

W ramach konsultacji publicznych projektu ustawy o fundacji rodzinnej Komisja „BCC dla Rodzinnych” przedsięwzięła działania:

1. Upubliczniony projekt ustawy o fundacji rodzinnej został przekazany do przedsiębiorców działających w BCC, w tym przedsiębiorców rodzinnych zrzeszonych w Business Centre Club
2. Komisja przygotowała i przekazała firmom formularz Badania Komisji „BCC dla Rodzinnych” nt. propozycji projektu ustawy o fundacji rodzinnej składające się z kilkudziesięciu punktów objętych propozycją projektu ustawy, w celu poznania bezpośrednio opinii przedsiębiorców, potencjalnych fundatorów lub beneficjentów. Wyniki badania podsumowaliśmy w niniejszym Stanowisku

3. Komisja zorganizowała spotkanie konsultacyjne z udziałem Przedstawicieli Ministerstwa Rozwoju, Pracy i Technologii - dr Markiem Niedużakiem Podsekretarzem Stanu w Ministerstwie Rozwoju, Pracy i Technologii, p. Dyrektorem Grzegorzem Płatek oraz p. mec. Katarzyną Skrzek (Ministerstwo Rozwoju, Pracy i Technologii) oraz ekspertami BCC mec. Agnieszką Krysik oraz prof. Adamem Mariańskim. Podczas spotkania przedstawiono pytania, przekazane do Ministerstwa oraz niezależnie przytoczone w treści niniejszego Stanowiska
4. Propozycja projektu ustawy o fundacji rodzinnej były przedmiotem dyskusji podczas marcowego zdalnego spotkania członków Komisji BCC dla Rodzinnych, podczas której istotnie wybrzmiały kluczowe dla środowiska firm rodzinnych oczekiwania co do: neutralności podatkowej fundacji i niepogorszenia sytuacji podatkowej fundatora i członków rodziny, beneficjentów jak również zachowania aktualnie obowiązujących zasad opodatkowania dochodów analogicznie jak w spółkach holdingowych, wprowadzenia dalej idących zmian w zakresie rozwiązań w obszarze prawa spadkowego – zachowku (ograniczenie uprawnienia dla beneficjentów otrzymujących świadczenia z fundacji) oraz składu organów fundacji poprzez pozostawienie fundatorowi w statucie kształtowania liczby i siły beneficjentów w składzie organów
5. Uwagi i propozycję zmiany legislacyjnej w zakresie części prawnej - Tabela uwag, złożyli radca prawny Agnieszka Krysik, ekspertka BCC ds. przedsiębiorczości rodzinnej i sukcesji w biznesie, Przewodnicząca Komisji „BCC dla Rodzinnych”
6. Uwagi i propozycję zapisu zmiany legislacyjnej w zakresie części podatkowej - Tabela uwag, złożyli adwokat prof. Adam Mariański, ekspert BCC ds. sukcesji biznesu i restrukturyzacji, prezes Krajowej Izby Doradców Podatkowych.

Komisja „BCC dla Rodzinnych” pragnie wskazać na istotność i potrzebę niezwłocznego wprowadzenia do polskiego porządku prawnego instytucji fundacji rodzinnej. Brak w polskim porządku prawnym możliwości powołania fundacji prywatnej zmniejsza istotnie atrakcyjność lokowania kapitału w Polsce przez rodzimych przedsiębiorców i budowania przez nich wielopokoleniowych przedsięwzięć rodzinnych obniżając konkurencyjność rodzimej gospodarki i jej rozpoznawalność na świecie. Środowisko działające na rzecz przedsiębiorczości rodzinnej pozytywnie ocenia wysiłek i prace projektodawcy skupione na przygotowaniu projektu ustawy o fundacji rodzinnej i poddanie projektu pod konsultacje publiczne, w których projektodawca poprzez udział przedstawicieli Ministerstwa Rozwoju, Pracy i Technologii brał bezpośredni i czynny udział zarówno w zakresie edukacji i interpretacji przedstawionej propozycji legislacyjnej, jak co do otwartości na dyskusję i dialog prowadzony po stronie organizacji, przedsiębiorców, przedstawicieli branży doradczej.

Przygotowana ustawa o fundacji rodzinnej powinna zapewnić przedsiębiorcom, przyszłym fundatorom i beneficjentom:

- Możliwość zrealizowania celu powołania fundacji, którym w przeważającej większości jest integralność majątku rodzinnego oraz integralność rodziny
- Zabezpieczenie mienia wniesionego do fundacji oraz świadczeń na rzecz beneficjentów
- Możliwość kształtowania zasad funkcjonowania fundacji przez fundatora w statucie. Ustawa powinna być liberalna i pozostawiać fundatorowi decyzję o kształcie organów, kapitału operatywnego, prowadzeniu albo nie działalności gospodarczej, prawach osób trzecich przyznanych w statucie
- Ochronę przed nieuprawnionym rozwiązaniem fundacji w sposób sprzeczny z celem przyświecającym fundatorowi i celami fundacji przezeń określonymi w statucie
- Neutralność podatkową rozumianą w ten sposób, że powołanie fundacji, przeniesienie majątku do fundacji przez fundatora oraz wypłaty świadczeń na rzecz beneficjentów nie będą niosły za sobą dodatkowych konsekwencji podatkowych niż ma to miejsce w aktualnych regulacjach dotyczących określonego stosunku prawnego i zdarzenia, przy czym postuluje się dodatkowe zmiany polegające na zaliczeniu do kręgu osób podlegających zwolnieniom również - osób najbliższych również osoby pozostające w jednym gospodarstwie domowym
- Zmiany w prawie spadkowym w zakresie zachowku co najmniej w zakresie wprowadzenia terminu dla darowizn przekazanych przez fundatora na rzecz fundacji po upływie którego darowizny te nie byłyby doliczane do spadku i uwzględniane przy obliczaniu zachowku (termin 10 letni lub krótszy). Projektodawca winien rozważyć rozwiązanie polegające na tym, że uprawnienie do zachowku wygasa w zakresie, w jakim fundator zapewnił „uprawnionemu do zachowku” udział w majątku fundacji (czy to w zakresie otrzymywanych świadczeń czy w majątku likwidacyjnym) – przy czym w zakresie prawa a nie tylko faktycznej wypłaty (zachowanie proporcji do korzyści z majątku fundacji jak proporcji wynikających z wielkości udziału wynikającego z prawa do zachowku).

Szczegółowe uwagi i propozycja zmian zostały zawarte w Tabeli uwag, według wzoru załączonego do projektu ustawy o fundacji rodzinnej.

Załączniki:

1. Załącznik nr 1

Tabela uwag

2. Załącznik nr 2

Podsumowanie Badania Komisji „BCC dla Rodzinnych” w zakresie projektu ustawy o fundacji rodzinnej

3. Załącznik nr 3

Pytania zadane podczas Spotkania konsultacyjnego w dniu 6 kwietnia 2021 r. zorganizowanego przez Komisję „BCC dla Rodzinnych”

Z wyrazami szacunku

r.pr. Agnieszka Krysik, Przewodnicząca Komisji

Załącznik nr 2

Podsumowanie Badania Komisji „BCC dla Rodzinnych” w zakresie projektu ustawy

Badanie zostało przeprowadzone w dniach: 26 marca 2021 r. do 13 kwietnia 2021 r.

W Badaniu większość respondentów to firmy rodzinne (82%), przy czym 73% to członkowie BCC. Z przeprowadzonego przez Komisję „BCC dla Rodzinnych” Badania wynika, że:

1. Tylko dla 36% propozycja tekstu ustawy rozwiązuje problem sukcesji w ich firmie
2. 36% respondentów podjęło prace nad przygotowaniem do sukcesji w oparciu o fundację rodzinną
3. 82% zadeklarowało przeniesienie praw do firmy do fundacji rodzinnej, a 64% również inne składniki majątkowe
4. Nieliczni posiadają zagraniczną fundację rodzinną
5. Dla 73% nazwa zaproponowana w projekcie „fundacja rodzinna” jest właściwa
6. Dla 64% zadania fundacji wskazane w projekcie są wystarczające
7. **Według 82% fundacja powinna mieć możliwość prowadzenia działalności gospodarczej lub decyzję o tym powinien móc podjąć fundator w statucie**
8. Respondenci opowiadający się za nieprzyznaniem takiego prawa wskazują np. że fundacja może być udziałowcem/akcjonariuszem w spółkach i tam prowadzić działalność.
9. Dla połowy respondentów wystarczającą regulacją jest to, że fundację może utworzyć jedynie osoba fizyczna posiadająca pełną zdolność do czynności prawnych

10. Dla 73% regulacja gwarantuje realizację celu powołania fundacji wprowadzając niezbywalność praw i obowiązków fundatora
- 11. Dla 80% respondentów właściwa jest konstrukcja szerokiego katalogu aktywów posiadanych przez fundacje – mienie według Kodeksu cywilnego**
12. Dla 70% minimalna wysokość kapitału operatywnego (100.000) jest wystarczająca, dla połowy jednak nie zapewni funkcjonowania fundacji
- 13. Według respondentów działalność fundacji powinna być finansowana z działalności gospodarczej fundacji, dotacji, dywidend**
14. 100% uznało że poza fundatorem inne osoby powinny mieć możliwość przekazywania darowizn na rzecz fundacji, przy czym 27% uznało że krąg tych osób powinien być ograniczony
15. Dla 30% inne osoby poza fundatorem powinny mieć prawo do zmiany statutu
16. Dla 64% nie jest właściwa regulacja pozwalająca na jawność danych rejestrowych w zakresie mienia wnoszonego do fundacji przez fundatora i ujawnianych danych beneficjentów
17. 100% wskazało że beneficjentów powinien ustalać fundator, przy czym 36% wskazało że prawo to może przysługiwać innym osobom, organom
18. Dla 55% prawo do zmiany statutu lub ustalenia innego beneficjenta powinny mieć organy fundacji po wyczerpaniu się beneficjentów wskazanych przez fundatora
19. Dla 64% ograniczenie przez projektodawcę katalogu beneficjentów do osób fizycznych oraz fundacji pożytku publicznego jest właściwe
20. Dla 64% beneficjent powinien mieć prawo w każdym czasie przeglądać dokumenty, sprawozdania finansowe i księgi rachunkowe fundacji rodzinnej przy czym ich katalog powinien być ograniczony
21. 91% uznało, że członek organu powinien przy wykonywaniu swoich obowiązków dochować lojalności wobec fundacji rodzinnej
22. Dla 90 % wystarczająca jest rola dla zarządu w zakresie odpowiadania za realizację celów fundacji rodzinnej oraz bieżące ustalanie stanu płynności finansowej i wypłacalności fundacji rodzinnej
23. Dla 73% właściwe jest ograniczenie pełnienia funkcji w zarządzie do osób fizycznych
24. Dla 73% właściwą jest regulacja, według której członkiem zarządu może być także beneficjent, z tym, że łącznie beneficjenci nie mogą posiadać więcej niż połowę głosów w zarządzie
25. Dla 73% właściwe jest że fundator w statucie może ustanowić radę protektorów, a jeżeli liczba beneficjentów przekracza dwadzieścia pięć osób, ustanowienie rady protektorów jest obowiązkowe

26. Dla 82% wystarczającą regulacją jest, że rada protektorów pełni funkcje nadzorcze w stosunku do zarządu w zakresie przestrzegania prawa i postanowień zawartych w statucie
27. Według 91% ustawa o fundacji rodzinnej powinna dookreślać minimalne kompetencje członków organów: zarządu lub rady protektorów
28. Dla 60% respondentów właściwa jest regulacja, według której członkiem rady protektorów może być osoba fizyczna posiadająca pełną zdolność do czynności prawnych przy czym członkiem rady protektorów może być także beneficjent, z tym, że łącznie beneficjenci nie mogą posiadać więcej niż połowę głosów w radzie protektorów
29. 80% respondentów opowiada się za przyznaniem praw uczestniczenia w zgromadzeniu beneficjentów tym beneficjentom, którym w statucie przyznano uprawnienie do uczestnictwa w nim
30. 80% uważa, że każda fundacja powinna mieć przygotowaną politykę inwestycyjną
31. Dla 60% właściwa jest regulacja, w której w terminie trzech miesięcy od zakończenia roku obrotowego fundacji rodzinnej, niezależny audytor albo zespół niezależnych audytorów, wyznaczony przez zgromadzenie beneficjentów dokonuje kontroli w zakresie zarządzania aktywami fundacji rodzinnej oraz ich użytkowania pod kątem prawidłowości, rzetelności oraz zgodności z prawem, celami oraz dokumentami fundacji rodzinnej. Kontrola kończy się sporządzeniem raportu, który przekazywany jest zarządowi. Audytorem albo członkiem zespołu audytorów może być biegły rewident, doradca podatkowy, radca prawny lub adwokat
32. 60% uważa, że zarząd powinien mieć prawo do podjęcia decyzji o rozwiązaniu fundacji
33. Dla 80 % projekt jasno i właściwie przewiduje okoliczności dla zarządu do podjęcia uchwały o rozwiązaniu fundacji (zadania fundacji rodzinnej zostały spełnione; upłynął okres, na jaki fundacja rodzinna została powołana; dalsza realizacja celów fundacji rodzinnej jest niemożliwa lub nadmiernie utrudniona, a usunięcie przeszkód nie może nastąpić bez konieczności poniesienia niewspółmiernie wysokich kosztów)
34. Dla 70% ustawa nie powinna zawierać innych okoliczności powodujących rozwiązanie fundacji
35. Dla 56% sąd rejestrowy powinien mieć prawo rozwiązania fundacji rodzinnej (jak w projekcie) w przypadku zarządzania fundacją rodzinną w sposób oczywiście sprzeczny z jej celem oraz interesami beneficjentów lub w przypadku wykrycia przez audytora okoliczności i nieprawidłowości zagrażających stanowi aktywów fundacji rodzinnej i jej wypłacalności
36. Dla 70% respondentów propozycja projektodawcy dotycząca regulacji zachowku w związku z przeniesieniem mienia przez fundatora do fundacji nie jest zrozumiała i prawidłowa

37. Dla 70% nie są atrakcyjne konsekwencje podatkowe zaproponowane przez projektodawcę w projekcie ustawy o fundacji rodzinnej
38. Dla 78 % zaproponowany termin wejścia w życie ustawy, tj. 1 stycznia 2022 r. jest dla atrakcyjny
39. Dla 78% istnieją obawy związane z powołaniem fundacji rodzinnej na gruncie zaproponowanego tekstu projektu ustawy

Załącznik nr 3

Pytania zadane podczas Spotkania konsultacyjnego w dniu 6 kwietnia 2021 r. zorganizowanego przez Komisję „BCC dla Rodzinnych”

1. Czy będą publicznie dostępne odpisy z rejestru dot. fundacji?
2. Czy uzyskiwanie dochodu z wynajmu nieruchomości wniesionej do Fundacji stanowi prowadzenie działalności gospodarczej?
3. Czy w przypadku likwidacji fundacji i podziału aktywów między beneficjentów będzie ona musiała - zgodnie z art. 14a ustawy o CIT - wykazać przychód z tytułu wykonania świadczenia niepieniężnego?
4. Czy w przypadku zbycia aktywów wniesionych przez fundatora fundacja będzie miała prawo do rozliczenia kosztów nabycia tych aktywów przez fundatora? (Chodzi o sposób ustalenia dochodu fundacji (CIT), Nie chodzi mi o środki trwałe i WNiP) ?
5. Co się dzieje ze zwolnieniami w PSD gdy zabraknie fundatora (dla beneficjentów w 2, 3 pokoleniu nie będących zstępnymi fundatora ale będących zstępnymi wcześniejszych beneficjentów)?
6. Projekt zakłada, że każdy członek organu (w tym zgromadzenia beneficjentów) ma mieć 1 głos - bez możliwości modyfikacji w statucie. Nie ma również możliwości nadawania uprawnień osobistych. Co stało za takim rozwiązaniem?
7. Spółki wniesione do fundacji będą płacić CIT 19% następnie wniesione dywidendy do fundacji będą też opodatkowane. Czy to nie jest podwójne opodatkowanie?